

“Un llibreter, en aquest país, és un dinosaure”

José Cots, al capdavant de la llibreria Documenta de Barcelona. Quan es jubili, l'establiment pot abalzar la persiana per sempre més.

Josep Cots (Barcelona, 1949) és un dels llibreters barcelonins més coneguts, gràcies a la passió amb la qual fa el seu ofici i la professionalitat amb la qual atén els clients. Fa 31 anys, acabada la carrera de Filosofia i Lletres, va fundar la llibreria Documenta amb Ramon Planes, company d'universitat. La llibreria convoca anualment un premi de narrativa catalana.

—El llibreter és una espècie en via d'extinció, en el nostre país?

—Un llibreter en aquest país és un dinosaure. La prova és que fa anys que no s'obren noves llibreries, ateses per llibreters. El que hi ha són empresaris. Molt bons, això sí. I no és un retret, és una constatació. Avui, la inversió que cal per muntar una llibreria és tan forta que cap lletraferit no la pot afrontar.

—Amb Ramon Planes, amic de la facultat, i l'ajut econòmic d'amics i coneguts, va poder fundar la llibreria. Dos llicenciats com vosaltres podrien ara obrir una llibreria com Documenta, al carrer Cardenal Casanyes de Barcelona?

—No, és clar. En primer lloc, perquè tot és molt més car. Un local ha pujat de

Dos llicenciats en Filosofia i Lletres van poder obrir una llibreria cèntrica i prou espaiosa a Barcelona, fa trenta anys, la popular Documenta. Ara, en aquest segle XXI, no ho podrien fer.

preu molt més que el nivell de vida. Després, perquè avui un negoci requereix locals grans. Quan vam obrir, érem una llibreria gran, i ara som una llibreria mitjaneta, perquè el que dominen són les grans. En deu anys, al voltant de la nostra llibreria se n'han oberts o ampliat quatre o cinc, de grans dimensions. La producció editorial està pensada per a grans superfícies i nosaltres no podem aguantar prou temps les novetats. Si comencéssim ara, duraríem sis mesos.

—I ara, com és que aguanteu?

—Primera, perquè hem aconseguit fidelitzar una clientela. Segona, no sé quant durarem perquè cada vegada s'obren llibreries més grans i això evidentment mata les mitjanes i les petites. Nosaltres juguem amb l'ofici de llibreter. L'atenció personal, gràcies a l'experiència que tenim, no la poden donar els altres, i això és potser el que ens aguanta.

—Abacus us fa tant de mal?

—És clar que en fa. I en fa precisament en el llibre popular. A mi em vénen clients que m'amenacen, fes-me descompte o me'n vaig a Abacus. Doncs vés-hi. Prefereixo no vendre que vendre i no guanyar-hi. Jo tinc uns sous per pagar.

—Heu pogut mantenir un ritme de vendes constant, al llarg dels més de trenta anys d'existència de la llibreria?

—No, cada cop venem menys llibres. I els clients han anat minvant. No miro les xifres exactes, però, només miro si puc subsistir.

—Us heu sentit ben representat pel Gremi de Llibreters?

—No, perquè és un gremi molt petit que no té poder per fer res. Abacus ja hi era fa vint anys i el gremi no ha aconseguit res. I ja veurem ara. El gremi fa el que pot. No li demano més. És un gremi castrat. Qui pot perdre el temps en reunions? Només els caps de grans llibreries i les grans llibreries són d'editorials. Jo sóc massa petit i no puc deixar la llibreria.

—I per l'administració, us heu sentit estimat? L'administració ajuda el llibreter?

—Tèdicament, ho fa perquè compra molts llibres a través de la llibreria, però jo no ho accepto perquè volen que els fem un descompte del 15 per cent, i volen que els llibres estiguin ben etiquetats i classificats. Els llibreters que ho fan, amb molta sort, no hi perden, és clar. Són contractes de milions d'euros que van al millor postor.

—Quan us jubileu, desapareixerà Documenta?

—Gairebé segur que sí. Veig difícil que ningú compri una llibreria quan canvia d'amos. Jo no ho he vist. Si més no, a Barcelona.

Lluís Bonada